

БҮЛЭГ 7. ЗӨВЛӨМЖ

7.1 Өмнөх жилийн нэгтгэл тайлангаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт

Хүснэгт 94. ОУИТБС-ын 2018, 2019, 2020, 2021 оны нэгтгэл тайлангуудад болон 2022 оны Баталгаажуулалтын тайланд тусгагдсан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа.

	Зөвлөмж	Тайлбар	Хяналт тавих байгууллага
Зорилт 19. 2018, 2019, оны нэгтгэл тайлангаар өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх;	19.1. Олборлох салбартай холбоотой мэдээллийг УУХҮЯ-д төвлөрүүлэх, мэдээллийг хянаж, шалгасны дараа бусад Засгийн газрын байгууллагад түгээж байх;	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹ 13.2-д “Эрдэс баяаг олборлох үйлдвэрлэлийн мэдээллийн санг ГУУГТ-ны асуудал эрхэлсэн ТЗТ байгууллага хариуцна гэж заасан.	УУХҮЯ
	19.2. Орон нутгийн холбогдох төрийн байгууллагуудын хүлээн авсан хандивын мэдээллийг иж бүрнээр цахим сайтад байршуулах; аймгийн аудитын газар сангууд, хандивын асуудалд аудит хийх.	2023 улсын төсвийн тухай хуулиар хандивыг ОХС-д хүлээн авч, бүртгэн зарцуулна.	Аймгийн Аудит-ын газар УУХҮЯ
	19.3. Аудитлагдсан санхүүгийн тайлангуудыг ОУИТБС-ын вэбсайт дээр тусад нь байршуулах;	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
	19.4. ТӨААН-ийн ТУЗ-ийн гишүүдийг ил болгох, хөндлөнгийн хараат бус гишүүдийг сонгож байгаа аргачлал, журмыг олон нийтэд мэдээлэх;	“ТӨААН-ийн ТУЗ-ийн гишүүдийг ил болгох, хөндлөнгийн хараат бус гишүүдийг сонгож байгаа аргачлал, журмыг олон нийтэд мэдээлэх;- гэсэн 2021 оны тайлангийн зөвлөмж Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8.6.6-д тусгалаа олж, 2022 оны 5-р сараас хэрэгжиж байна.	УУХҮЯ
	19.5. ТӨААН-ийн ТУЗ-ийн хурлын тэмдэглэлийг нээлттэй болгох;	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
	19.6. Компаниудын БОННҮ, Менежментийн төлөвлөгөө, тайланг ОУИТБС-ын веб сайт дээр байршуулах;	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ² 7.1.10в, 7.1.15а-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ
	19.7.Боловсруулах салбарын томоохон үйлдвэрлэгч болон туслан гүйцэтгэгч нарыг ОТАХ судалж, улсын төсөвт томоохон хувь нэмэр оруулж буй компаниудыг урьдчилан сонгож, тэдэнд албан ёсоор мэдэгдэж, цахим тайлангийн системд үндсэн мэдээллийг оруулснаар, ил тодын тайланг тушаах нөхцлийг бүрдүүлж, улмаар ОУИТБС-ын нэгтгэлд хамруулах;	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
	19.8 Компаниуд болон төрийн байгууллагуудын ОУИТБС-ын тайланг тушааж хэвшүүлэх, тушаасан тайлангийн үнэн зөв байдлыг хангуулах талаар жил жилийн нэгтгэлийн тайлангаар зөвлөмж өгдөг боловч энэ тал дээр томоохон ахиц харагдахгүй байгаа нь Эрдэс баялгийн ил тод	ОУИТБ-ын хуулийн төслийг ³ боловсруулсан ХЗДХЯ-ны цахим сайт дээр санал авч байна.	УУХҮЯ

¹ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

² ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

³ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

	Зөвлөмж	Тайлбар	Хяналт тавих байгууллага
	байдлын тухай хуулийг баталж мөрдүүлэх нь чухал болохыг харуулж байна.		
	19.9. Хуулийн өөрчлөлт нь ТЕГ-ын алтны компаниудын АМНАТ-ын ногдуулалт, төлөлтийн горимд нөлөөлсөн боловч ОУИТБС-ын тайлангаа зөв дүнгээр тайлагнах, АМНАТ-ын ногдуулалт, төлөлтийн байдалд тавих хяналтад нөлөөлөхгүй тул ТЕГ нь мэдээллийн системээ сайжруулж, ОУИТБС-ын тайлангаа үнэн зөв тайлагнах тал дээр цаашид анхаарах;	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
	19.10. АМГТГ-ын кадастрын систем, ОУИТБС-ын цахим систем дэх мэдээллийн зөрүүтэй байдлыг арилгаж, нэг эх үүсвэртэй мэдээлэл дээр цахим тайлангийн системийг ажиллуулах, хөдөө орон нутагт олгогдсон түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн мэдээллийг кадастрын системд цаг алдалгүй оруулж, олон нийтэд мэдээлж байх;	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
	19.11. Цахимаар авч байгаа мэдээллийг оролцогч талууд баталгаажуулах, бүгдийг олон нийтэд ил тод болгох, эсвэл сонгогдсон компаниудын мэдээллийг хараат бус хянагч-нэгтгэгчийн зүгээс үнэлж, сайжруулан олон нийтэд ил тод болгох;	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
	19.12. Цаашид Хараат бус хянагч нэгтгэгчийн оролцоо багасах үед тоо мэдээний чанар, үнэн зөв байдал улам илүү тавигдах болно гэдгийн үйл ажиллагаандаа анхаарч ажиллахыг зөвлөж байна. Үүнд: 1. Хамгийн их зөрүү гаргаж буй, мэдээллээ ил тод нийтлэхгүй, тайлагналын хариуцлага хүлээхгүй байгаа байгууллагад сургалт зааварчилгаа өгөх, нөлөөллийн арга хэмжээнүүд авах. 2. Монголын ОУИТБС-ын 2019 оны нэгтгэлийн тайланг албан бичгийн хамт хүргүүлж, цаашид хэрхэн хамтарч ажиллахыг зөвлөх.	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ
Зорилт 20. 2020 оны уян хатан нэгтгэл тайлангаар өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх;	20.1 ЗГ-ын зүгээс тушааж байгаа ил тод байдлын тайланг Төрийн аудитын байгууллагаар баталгаажуулдаг байх, компаниудын тайланг хөндлөнгийн аудитын байгууллагаар баталгаажуулдаг тогтолцоог хэвшүүлэх шаардлагатай байна;	ОУИТБС-ын хуулийн төслийн ⁴ 17.3; 18.4-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ
Зорилт 21. 2021 оны уян хатан нэгтгэл тайлангаар өгсөн зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх;	21.1 Засгийн газрын орлого, компанийн төлбөрийн зөрүүтэй холбоотой асуудал жил бүр түгээмэл гарч байгаад анхаарч мэдээллийн чанарыг сайжруулах.	ОУИТБС-ын цахим тайлагналын системийг сайжруулж байна, ингэснээр алдаатай гаргах явдлыг бууруулна.	Сангийн яам, Холбогдох ААН-үүд
	21.2 Цахим тайлангийн системд байршуулж буй мэдээллийн бүрдлийг алдаагүй, иж бүрэн байх хүрээнд цахим тайлангийн системд программын тохиргоо хийх.	ОУИТБС-ын цахим тайлагналын системийг сайжруулж байна, ингэснээр алдаатай гаргах явдлыг бууруулна.	Сангийн яам
	21.3 Ирэх жилүүдэд ОУИТБС-ын нэгтгэл тайланг уян хатан бус буюу илүү олон ААН-ийг хамруулсан байдлаар хийх, үүнд зориулан төсөв хөрөнгийг шийдвэрлэх.	2022 оны нэгтгэл тайланг уламжлалт аргачлалаар боловсруулж байна. Энэ удаа 104 компани хамрагдаж байна.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	21.4 Цаашид тайланг илүү сайжруулах, илүү олон төрлийн мэдээллийг ил тод болгох, хэрэглэгчдэд ойлгомжтой, тодорхой байдлаар тайлагнах талд анхаарах.	ОУИТБС-ын цахим тайлагналын системийг сайжруулж байна, ингэснээр	ОУИТБС

⁴ ОУИТБС-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

	Зөвлөмж	Тайлбар	Хяналт тавих байгууллага
		хэрэглэгчдэд ойлгомжтой, тайлагнахад хөнгөн болно.	
	21.5 Гэрээний ил тод байдлыг илүү сайжруулах. Тухайлбал орд ашиглах гэрээнд нууцлах шаардлагагүй мэдээлэл, зохицуулалтуудыг ил тод болгох. Гэрээний мэдээллийн сангийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах үүднээс төрд хүлээн авах.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ⁵ 7.1.3-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, Холбогдох ААН-үүд
Зорилт 22. 2022 оны ОУИТБС-ын Баталгаажуулалтын тайлангаар өгсөн зөвлөмжүүдийн дагуу авах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;	22.1 ОУИТБС-ын 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөгөө олон улсын стандартын дагуу боловсруулах, эхний хагас жилд хянан, үзэж, холбогдох нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай журамлах.	2023 оны Ажлын төлөвлөгөөг ОУИТБС-ын стандартын шаардлагын дагуу боловсруулж батлуулан, мөрдөж байна. ⁶	ОУИТБС
	22.2 Орон нутгийн иргэний нийгмийн байгууллагуудын гишүүдийн чадавхыг сайжруулах сургалтад хамруулах.	Иргэний нийгмийн байгууллагуудтай хамтран ажиллаж чадавхийг нэмэгдүүлж байна.	Аймгуудын ЗДТГ, ТББ-ууд
	22.3 ОУИТБС-ын болон бусад өгөгдөл мэдээллийг кодлон нээлттэй мэдээлэл болгох, олон нийтэд нээлттэй бусад өгөгдөл мэдээлэлтэй харьцуулах боломжийг хангах.	ОУИТБС-ын цахим тайлагналын системийг сайжруулж байна, ингэснээр нээлттэй өгөгдөл болгох суурийг тавина.	Сангийн яам
	22.4 Жил бүрийн ОУИТБС-ын тайлангаар өгч байгаа зөвлөмжүүдийн хэрэгжилтийг хянах, өөрийн үнэлгээ хийх Ажлын дэд хэсэг байгуулах, үр дүнгээ Ажлын хэсэг, Үндэсний зөвлөлд танилцуулах тухай журамлах	Бүх зөвлөмжүүдийг хүлээн авч, ажлын төлөвлөгөөг болон ОУИТБС-ын хуулийн төсөлд тусгасан байна.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.5 Монгол Улсад ОУИТБС-ын хэрэгжилтийг идэвхжүүлэх талаар Удирдах дээд түвшний албан тушаалтнаар мэдэгдэл хийлгэх.	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.6 ОУИТБС-ын үйл ажиллагаанд оролцогч байгаа Компанийн төлөөлөл, удирдлагын оролцоог сайжруулах, журамлах.	2024 онд шилжүүлэх.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.7 Баталгаажуулалтын үр дүн, зөвлөмжийн талаар үндэсний хэлэлцүүлэг зохион байгуулах.	Ажлын хэсгээр хэлэлцүүлж, 2023 оны ажлын төлөвлөгөөнд оруулсан байна.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.8 Монголын ОУИТБС-ын Үндэсний зөвлөл, Ажлын хэсгийн журмыг жендерийн төлөөллийг нэмэгдүүлэх, ёс зүйн дүрмийн чиглэлээр нэмэлт шаардлага оруулан шинэчлэх.	2024 онд шилжүүлэх	ОУИТБС
	22.9 Геологийн үндэсний албатай явагдаж буй, төлөвлөгдөж байгаа хайгуулын ажиллагаа, геологийн мэдээллийг системтэйгээр ил тод болгох чиглэлээр мэдээллээ солилцдог болох, хөгжүүлэх.	ОУИТБС-ын хуулийн төслийн ⁷ 7.1.5-д холбогдох заалтыг оруулсан.	АМГТГ
	22.10 Уул уурхайн салбарын хөдөлмөр эрхлэлтийг хүйс, компани, ажлын байраар нь, мөн албан бус олборлолтын үйл задаргаатайгаар ил тод болгох.	ОУИТБС-ын хуулийн төслийн ⁸ 7.1.14-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.11 Төрийн байгууллагууд системтэйгээр ил тод болгох, мониторингд иргэдийг оролцуулах, журамлах.	2024 онд шилжүүлэх	Төрийн байгууллагууд
22.12 Ил тод гэрээний цахим сайтыг тогтмол шинэчлэх, 2021 оны 1-р сарын 1-нээс хойш байгуулагдсан гэрээ, нэмэлт, өөрчлөлт, тусгай зөвшөөрөл, хавсралтын хамт иж бүрнээр ил тод болгох.	2024 онд шилжүүлэх	Сангийн яам	

⁵ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

⁶ <https://www.eitimongolia.mn/p/10>

⁷ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

⁸ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

	Зөвлөмж	Тайлбар	Хяналт тавих байгууллага
	22.13 Олборлох салбарын байгаль орчны менежмент болон хөрөнгө оруулалтын мониторингтой холбоотой хууль эрх зүйн зүйл заалтууд, захиргааны актыг ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ⁹ 7.1.1, 8.1.1, 9.1.1, 10.1.1-д холбогдох заалтыг оруулсан	БОАЖЯ, Хууль зүйн яам
	22.14 Шинээр олгосон, шилжүүлсэн, шууд болон сонгон шалгаруулалтыг оруулан тусгай зөвшөөрлийн бүх мэдээллийг ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁰ 7.1.2-д холбогдох заалтыг оруулсан.	АМГТГ
	22.15 Тусгай зөвшөөрөл бүрийн өргөдөл гаргасан, олгосон, дуусах огноог ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹¹ 7.1.2-д холбогдох заалтыг оруулсан.	АМГТГ
	22.16 Эцсийн өмчлөгчийн мэдээлэл, эзэмшлийн түвшин, эзэмшил эсвэл хяналтыг хэрхэн хэрэгжүүлдэг тухай дэлгэрэнгүй мэдээллийг /нэр, харьяалах улс, иргэншил, оршин суугаа улс болон улс төрд нөлөө бүхий этгээд мөн эсэх/ ил тод болгох.	2022 оноос мөрдөж эхэлсэн “Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай” хуулийн 8.6.19-д заасны дагуу хуулийн этгээдийн эцсийн өмчлөгчийг ил тод болгож эхэлсэн. ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹² 7.1.11-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, Хууль зүйн яам
	22.17 Засгийн газар болон ТӨК хоорондын санхүүгийн харилцааг зохицуулсан хамаарах дүрэм, журам, үүнд дахин хөрөнгө оруулалт болон гуравдагч талын санхүүжилтийн талаар тайлбарласан жил тутмын ил тод мэдээллийг ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹³ 7.1.12-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.18 Төрд ноогдох газрын тосыг компаниуд зах зээлд хүргэж, борлуулж буйг мэдээлж, худалдан авагч компанийг сонгох үйл явцыг ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁴ 7.1.12ж-д холбогдох заалтыг оруулсан	АМГТГ
	22.19 Материаллаг түвшнээс дээш буй компаниудын зүгээс ТӨК-д, ТӨК-ийн зүгээс төрийн байгууллагад, Засгийн газрын зүгээс ТӨК-д хийж буй шилжүүлгүүдийн иж бүрэн, үнэн зөв мэдээллийг ил болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁵ 7.1.12е-д холбогдох заалтыг оруулсан	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.20 Материаллаг түвшний төлбөр бүхий ТӨК-иудын төсвийн шинжтэй зарцуулалтыг ил тод болгох ОУИТБС-ын үйл явцыг хөгжүүлж, бусад төлбөр, орлогын урсгалтай ижил хэмжээнд ил тод болгож, үүнд ТӨК-ийн охин компаниуд болон салбарыг хамруулж байх.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁶ 7.1.12е-д холбогдох заалтыг оруулсан	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.21 Үйлдвэрлэж буй бүх эрдэс баялгийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн хэмжээ, үнийг бүтээгдэхүүн бүрээр цаг тухайд нь цуглуулан, олон нийтэд ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁷ 7.1.6-д холбогдох заалтыг оруулсан	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.22 Экспортын бүтээгдэхүүний мэдээллийг системтэйгээр ил тод болгож, энэхүү мэдээллийг бүс нутгаар, компани эвсэл төслөөр	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁸ 7.1.6-д холбогдох заалтыг оруулсан	ГЕГ

⁹ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹⁰ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹¹ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹² ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹³ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹⁴ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹⁵ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹⁶ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹⁷ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

¹⁸ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

	Зөвлөмж	Тайлбар	Хяналт тавих байгууллага
	дэлгэрэнгүй задалж, экспортын хэмжээ болон үнийг тооцох арга зүйг ил тод болгох.		
	22.23 Уул уурхай, газрын тос, байгалийн хийн компаниудын зүгээс Засгийн газарт төлж буй бүх материаллаг төлбөр болон Засгийн газрын уул уурхай, газрын тос, байгалийн хийн компаниудаас хүлээн авч буй бүх материаллаг орлогыг иж бүрнээр нь олон нийтэд нээлттэй болгож, хүртээмжтэй, иж бүрэн нээлттэй байдлыг хангах.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ¹⁹ 7.1.7-д холбогдох заалтыг оруулсан	АМГТГ
	22.24 Ашигт малтмал, газрын тос, байгалийн хий олборлох эрх олгосны төлөө бүхлээр нь эсвэл хэсэгчилсэн байдлаар бараа эсвэл үйлчилгээ (үүнд зээл, баталгаа, дэд бүтцийн бүтээн байгуулалт) авах эсвэл тухайн эрдэс баялгаас авах гэрээ хэлцэл буй эсэхийг харгалзан үзэх шаардлагатай. Үүнд Шаардлага 4.3 дээр заасан бартерын төрлийн арилжаа гэсэн тодорхойлолтод нийцэх нөөцөөр баталгаажсан зээл багтах тул ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ²⁰ 7.1.13-д холбогдох заалтыг оруулсан	АМГТГ
	22.25 Олборлох салбарт хийгдэж буй тээвэрлэлтийн гэрээний талаарх нэмэлт мэдээллийг ил тод болгох арга хэмжээ авах, үүнд тээвэрлэж буй бүтээгдэхүүний төрөл, тээврийн маршрут, тээвэрлэлтэд оролцон буй аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хамруулах.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ²¹ 7.1.6-д холбогдох заалтыг оруулсан	АМГТГ
	23.26 Засгийн газрын эрдэс баялгийн салбараас олж буй бүх орлого болон олборлох үйлдвэрлэлийн компаниудын төлж буй бүх татвар хураамжийг төсөл нэг бүрээр задаргаатай ил тод болгох.	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.27 ОУИТБС-ын тайлагналын шинэлэг арга хандлагыг эрэлхийлж, одоо үйл ажиллагаа явуулж буй Засгийн газрын порталуудад суурилан төр, салбар болон иргэний нийгмийн талуудын хэрэгцээнд нийцсэн шуурхай өгөгдөл мэдээллийг, цаг тухайд нь ил тод болгох.	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.28 Жил тутам компаниудын зүгээс төлсөн хэмээн, төрийн байгууллагуудын зүгээс хүлээн авсан хэмээн тайлагнаж буй мэдээлэл нь үнэн бодит, хараат бус аудитаар баталгаажсан, олон улсын аудитын стандартад нийцсэн байхыг хангах.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ²² 17.3; 18.4-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.29 Олборлох салбараас төвлөрүүлж буй ямар орлогыг, бэлэн болон бэлэн бусаас үл хамааран, улсын төсөвт бүртгэж буй талаар олон нийтэд ил тод болгох.	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.30 ОУИТБС-ыг цаашид орлогын тогтвортой байдал, эрдэс баялгаас хамаарах хамаарал зэргийн талаар олон нийтийн ойлголтыг сайжруулах зорилго бүхий шуурхай ил тод мэдээллийн арга зүйл байдлаар ашиглах.	2024 онд шилжүүлэх	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.31 Орон нутгийн түвшинд материаллаг түвшнээс дээш компаниудын төлсөн татвар, төрийн хүлээн авсан орлогыг, аймаг болон сумаар нь иж бүрнээр нь ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ²³ 7.1.7-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, ОУИТБС

¹⁹ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

²⁰ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

²¹ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

²² ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

²³ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

	Зөвлөмж	Тайлбар	Хяналт тавих байгууллага
	22.32 Олборлох үйлдвэрийн салбараас Засгийн газрын олж буй орлогоос орон нутагт шилжүүлж буй (аймаг, сумд) бүх төлбөрийг ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ²⁴ 7.1.8-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, ОУИТБС
	22.33 Компаниудад хуулиар үүрэг болгосон, нийгмийн чиглэлтэй заавал төлөх материаллаг зарцуулалтыг, үүнд хуульд заасан Орон нутгийн хөгжлийн гэрээний хүрээнд заагдсан эсвэл хөрөнгө оруулалттай холбоотой гэрээнд заагдсан дүнг ил тод болгох.	ОУИТБ-ын хуулийн төслийн ²⁵ 7.1.3д-д холбогдох заалтыг оруулсан.	УУХҮЯ, ОУИТБС

²⁴ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>

²⁵ ОУИТБ-ын хуулийн төсөл- <https://mojha.gov.mn/contentList/62dfcd0a3982fa3c90f2a7da>